

Kurumsal Yönetimden önce Kuralsal Yönetim Anlayışı,

“Şirket yönetiminde kurumsal yönetimden bahseder dururuz. Oysa kurumsal yönetim firmanın geleceğini nasıl belirliyorsa kuralsal yönetim anlayışı da kurumsal yönetim anlayışının temelini oluşturmaktadır. Kuralsallığın olmadığı bir kurumsallıktansa söz edilemez bile.

Dr. Selami ERARSLAN Entegre Yönetim Sistemleri Uzmanı PERYOD Danışmanlık

Günlerden bir gün köye görevli bir imam atanır. Ayağının tozu ile köye gelen imam ilk iş olarak görev yerini inceler ve köyün ileri gelenleri ile tanışır.

Vakti gelince ezanını okur ve cemaati beklemeye başlar. Ama gel gör ki bir tane bile cemaat yoktur. Geldiğinden haberleri yok bir vakit daha bekleyeyim diye düşünse de aradan vakitler geçse de ne gelen olur ne de giden. Bizim imam genç, inatçı, azimli, işini seviyor ya bırakır mı işin peşini?

Köyü kapı kapı dolaşır tek tek cemaat toplamaya çalışır. Ama her kapıda başka bir bahane vardır. Azimli imam bir an umutsuzluğa kapılsa da bir çözüm bulur.

- Hoca, bırak Allah'ını seversen, yorgun argın geleceksin, ayakkabıları çıkaracaksın, abdest alacaksın, namaz kılacaksın daha sonra yine aynı işleri tekrarlayacaksın, zorlama bizi diyenlere

-Günde bir kez abdest alacak, abdestiniz bozulsun da tekrar almadan hatta ayakkabılarınızı bile çıkarmadan camiye gelip namaz kılacaksınız tamam mı? der.

Cemaatin bir kısmının işine gelir bu kolaylık ve köyde namazlar böyle kılınmaya başlanır. Ta ki bizim imamın tayini çıkıp yeni imam gelinceye kadar.

Köye gelen yeni imam ilk namazında cemaatin halini görünce bu ne hal, camiye böyle ayakkabılarla girilmez abdestsiz namaz kılınmaz diye celallendiğinde; Cemaat hep bir ağızdan eski imam bize izin vermişti der. İmam bakar ki durum vahim. Eski imamı arar

- Hocam nedir bu hal? diye sorar

Eski imam;

- Ben ayakkabıları ile camiye soktum, sen de ayakkabılarını çıkarttırırsın der...

Bilindiği gibi dinler kurallar silsilesidir. İnsanlar dini ne olursa olsun bu konuda her zaman hassas ve dikkatli olmaya çalışırlar. Ama örnekte değiştirilen kurallar da dinin kurallardır ve bu nedenle düşündürücüdür.

Örnekte anlatılanlar ne hikâye ne de masaldır. Yüzde yüz hayatın gerçeğidir. Günümüzde de benzer durumlarla karşılaşmıyor muyuz?

Yapacağımız bir işi kendi kurallarına göre yapmak yerine kendi kurallarımızı oluşturuyor muyuz?

Kuralları uygulamak ve geliştirmek yerine sürekli bunları sorgulayıp veya kaldırıp yerlerine çalışmayacak yenilerini koymaya çalışmıyor muyuz?

Oysa içinde yaşadığımız dünyanın da bir düzeni vardır ve bunu kimse bozamaz. Bozmaya kalkıldığında ise olacaklar bellidir. Küresel ısınma, suların kirlenmesi, nükleer artıklar, ozon tabakasının delinmesi vb.

İnsanoğlu şimdilerde bozduklarına çözüm aramıyor mu?

Gelelim asıl konumuza. Globalleşen dünyada ticari yapı içerisindeki en küçük birimler olan KOBİ'lerin de bu yapı içerisindeki yapılanması ve kurumsallaşması ile ilgili bir takım kurallar mevcuttur. Firma hangi ülkede kuruluyor ise o ülkenin anayasasına dolayısı ile kanunlarına uymak zorundadır. Kararnameler, yönetmelikler, ay sonlarında vergi dairelerine veya SSK ya sunulan raporlar vb. hepsi bir amaca yöneliktir.

Hangi sektörde olursa olsun veya hangi iş yapılırsa yapılsın her zaman uyulması gereken kurallar vardır. Bu kuralların bazıları Uluslararası bazıları ise ulusaldır. ISO 9000, 14000, 18000, 27000, vb gibi. BASEL II ve Sox da bunlardan bazılarıdır.

Örneğin BASEL II ne diyor, ağırlıklı olarak finans sektörü ve bu sektörden destek alan kurumlara;

Şeffaf olacaksın, rapor tutacaksın, süreçlerini çizecek ve geliştireceksin demektedir.

Benzer biçimde “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü” kanunu da Maliye Bakanlığında destek alan kamu kurum ve kuruluşları için benzer şeyleri söylemektedir.

Peki bu kurallar karşısında neler yapılmaktadır;

Abdest almadan ayakkabıları ile camiye girilmesine müsaade eden imam misali ahkamlar kesilir, Kalite belgesi mi lazım? Hallederiz abi deyip parayı bastırıp belgeler alınır, TV dizilerin de bile “şandardı var abi” diye dalga geçilir.

BASEL II üzerinde yıllardır konuşup durulur. 5018 sayılı kanun 2003 yılında yayımlanmasına rağmen tam anlamı ile uygulayan kurum veya kuruluşların sayısı yok denecek kadar azsa bizim söyleyecek çok sözümüz vardır.

Kuralsal bir yönetim anlayışını benimsemediğiniz yani duruşunuzu net olarak koyamadığınız sürece kurumsallıktan veya başka şeylerden bahsetmeniz mümkün değildir. Bırakın AB ye girmeyi önce kuralsal duruşunuzu net olarak ortaya koyun görün gerisi nasıl hızlı bir biçimde gelecek.